

гр. София, 1164, ул. „Якубица” №10 тел./факс +359 28687389
e-mail: museum@vladigerov.org, URL: www.vladigerov.org

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДЪРЖАВЕН КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ КЪЩА МУЗЕЙ „ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ”

Срок: 5 години

1. Анализ и оценка на състоянието и дейността на музея. Основни проблеми на функционирането му.

Къща музей „Панчо Владигеров“ е специализиран мемориален музей. Дейността по събиране, документиране, съхранение, експониране, разпространение и тълкуване на материалното и нематериалното културно наследство на Панчо Владигеров го превръща в научен, методически, експертен и ресурсен център, който активно комуникира както с професионалната така и с широката аудитория. Наред с това се развива музикално-продуцентска, научна, образователна, развлекателна дейност. Широкият обхват на прояви включва провеждане на концерти, музикално-образователни програми, публични лекции, презентации на научна, нотна и художествена литература, научни конференции, семинари, майсторски класове, продукции на музикални школи, конкурси, прожекции на филми, създаване на видео и аудио продукти.

Държавният културен институт Къща музей „Панчо Владигеров“ е разпознаваема марка сред музейната общност. За 19 години дейност музеят има изградена отлична репутация, доверие и авторитет, отличен е с награди. Има изградена контактна мрежа с многобройни образователни и културни институции у нас и в чужбина, персонално с музиканти и композитори, със столични училища и постоянна публика от кв. Лозенец, както и комуникация с последователи в социалните мрежи. Освен автентичната атмосфера на дома

на композитора, музеят притежава богат архив разпределен в основен, научно-спомогателен и обменен фонд, и научен архив. Материално-техническата база е добра. Къщата е запазена, укрепена, дворът и дограмата са обновени. Функционират две зали за събития, налични са два рояла и две пиана, мултимедия. Всичко това е предпоставка за осъществяването на многопосочната дейност. Екипът е съставен от високо квалифицирани уредници с умения за работа с новите технологии, с възможност за взаимозаменяемост по отношение на изпълнение на задачите, с изградени навици за екипна работа. Доказани са постиженията в управлението на процесите, свързани с пряката музейна дейност, в печелене на проекти и създаване на събития, чрез които се реализират оригинални идеи.

Музеят е обезпечен чрез делегирано бюджетно финансиране от Министерството на културата на базата на стандарти за субсидирана бройка и поддръжка на закрити площи. Дава се възможност за компенсирани промени в разходване на средствата съобразно нуждите и дейността. Бюджетът се изразходва по пера и приоритети, балансирано и планирано през цялата годината. Разходите са изцяло в рамките на бюджета. Допълнително финансиране на дейността на музея се осигурява от спечелени проекти от програми за културни събития, от такси за майсторски класове, експертизи на музикални инструменти, научни справки, наеми, продажба на билети за посещение на музея, концерти, филмови прожекции, продажба на сувенири, дигитални, каталози, нотна литература, компактдискове.

Къщата е на сравнително трудна за намиране локация във вътрешността на кв. „Лозенец“ в столицата, с отдалеченост от центъра, което е донякъде препятствие за достъп от страна на масовата публика. Сравнително ограничената площ /249 кв./ на къщата-музей „Панчо Владигеров“ като място за провеждане на културни събития позволява капацитет до 40 на брой посетители. Като малка структура музеят е с лимитиран ресурс за организиране на по-мощни събития, които се провеждат в други зали.

Музеят работи с по-големи институции като Софийска филхармония, Софийска опера и балет, НДК, НМА „Проф. Панчо Владигеров“, други университети, училища, културни институти. В условията на голям обем от събития в столичния културен афиш, музеят не може да се конкурира с мащабните музикални прояви с участието на скъпо платени артисти. Алтернативата е да заложи на оригинални идеи и събития с каузи чрез синтез на изкуства и обвързани с екология, социални и/или образователни проекти.

2. Стратегически цели, приоритети, очаквани резултати в управлението, финансирането, структурата и организацията на дейността на музея, механизми на реализация.

През следващия петгодишен период целите и приоритетите на музея да следват следните основни насоки за развитие:

- Съхранение на фонда, опазване, допълване на музикалното, историческото и културното наследство, експониране, пълна дигитализация
- Въвеждане на актуални и оригинални музейни и музикално-образователни практики и програми насочени към деца, родители, младежи и по-широка аудитория
- Активизиране на научната и изследователска дейност
- Засилване на сътрудничеството с други музеи, българските културни институти у нас и в чужбина, средни и висши учебни заведения по изкуствата и общообразователни училища, творчески съюзи, оркестри, оперни театри, фондации, организатори на концерти и фестивали, отделни творци
- Презентиране присъствието на музея на културната и туристическата карта на столицата
- Сътрудничество с други творчески екипи, копродуктство за реализация на записи (компактдискове) с музика на Владигеров, видео продукти – филми, мултимедийни презентации, видеоклипове

Приоритет на музея функциониращ и като музикално-продуктски и научен център, остава съхранение, експониране и популяризиране на съдържанието на архива. Качеството и значимостта на фонда и новопостъпилите материали определят ефективността на изследователските, научни, изложбени, експозиционни, образователни и културни дейности. Стратегически важна дейност е експозиционната, подчинена на предизвикателството да бъде модерна и привлекателна за съвременната аудитория. Това се постига чрез създаване на нови тематични изложби, въвеждане на дигитални технологии в структурата на експозициите (презентации, фото презентации, прожекция на филми),

мобилност, участие в експозиции извън музея, партньорства с други музеи, развитие на межкултурен диалог в рамките на изложбите.

Най-важните задачи за развитието са:

- Музеят да бъде организиран като водещ образователен център чрез популяризиране на музейната сбирка и реализация на научни и образователни програми, премиери на културни продукти и други прояви отговарящи на функциите
- Да бъде осигурено високо ниво на работа с посетителите като част от културни програми, екскурзии, предоставяне на оборудване и информационни услуги
- Музеят да активизира комуникациите с фирми, IT компании, местната общност в кв. Лозенец, групи от хора с интереси в областта на културата и по-широка аудитория с цел въвлечането им дейности свързани с изкуство, за прекарване на свободното време в музея като мулти-културен център
- Участие в културни, туристически и фестивални програми в столицата и страната

През следващия период е необходимо да продължи изследователската дейност – участие на екипа в научни форуми в съответствие с профила на музея и характера на музейните сбирки, предоставяне на методическа подкрепа на изследователи - студенти, докторанти, учени. Като информационен център музеят да остане отворено място за любители и музиканти за получаване справки за наследството на Владигеров, музикалната история и теория, музейното дело и др.

Водеща задача остава музеят да продължава да се утвърждава като градски културен център, място за срещи на хора от различни социални групи с водещи творци, както и платформа за диалог между музиканти, учени, изследователи и композитори, наши и чуждестранни творци, представители на различни изкуства. Институцията както досега, да участва във фестивални програми в столицата и страната. Приоритет е да се поддържа високото ниво на международните контакти, главно, чрез представяне на изложби и концерти в българските културни институти извън страната и организиране на майсторски класове и конкурси на територията на музея. Успешните практики свързани с отдаване под наем на залите за провеждане на класови продукции на детски музикални школи, концерти,

записи, конкурси, да бъдат продължени както за поддържане на високия имидж на музея като място за надграждащо професионално музикално образование, така и заради генериране на приходи. Има потенциал за активизиране на стопанската дейност свързана с изработка и продажба на сувенири, ноти, компактдискове, музикална литература като това допринася за допълнително положително преживяване за посетителите и паричен поток за музея.

Предстои да се направи изследване и анализ на профила на публиката (пол, възрастовия диапазон, професия, образование, социален статус, хобита, начин на прекарване на свободното време), заинтересована от живота и творчеството на Владигеров, като се използват безплатните маркетингови инструменти в социалните медии, както и традиционната форма на анкета. Постоянна задача за екипа е целенасочени действия за разширяване на аудиторията и привличане на младежи и деца.

Реализацията на приоритетните дейности и задачи ще доведе до пълна дигитализация на музейния фонд, готови електронни каталози на музейните сбирки, по-голяма публичност на институцията и привличане на нови посетители, разширяване на кръга от прояви и съпътстващи събития, утвърждаване на музея като научен, образователен и културен център представящ живота и творчеството на Владигеров. Очаква се повишаване на приходите от наеми, продажбите на сувенири и продажбите на билети за събития в и извън музея.

3. Съвременни тенденции в развитието на музея като културна и научна организация, мястото му в националната музейна мрежа.

В националната музейна мрежа Държавният културен институт Къща музей „Панчо Владигеров“ е един от 13-те държавни музеи в категорията „национален музей“. Той е специализиран мемориален музей с голям потенциал благодарение на големия фонд съдържащ 7 149 архивни единици. 2025 година е посветена на обновяване на експозицията, за по-атрактивно представяне на експонатите, чрез въвеждане на дигитални технологии. Съвременен творчески подход се прилага и в комуникацията с посетителите, отговаряща на нуждите и интересите им. Практиката в музеите показва, че включване на интерактивни и сензорни елементи в експозициите увеличава силата на привличане и задържане на посетителите при дисплеите. Водещ е стремежът посетителите да имат по-широк избор от факти и информация, която да получават от многобройни източници, като традиционните

музейни експонати с малки модификации могат да бъдат по-интересни. Интерактивността в общуването с аудиторията все повече се налага като методически подход в комуникацията с деца, ученици и студенти. Игри и интерактивни дейности, свързани с важни факти от живота и творчеството на композитора ще могат да се практикуват на място, както и онлайн, чрез достъп до уебсайта. Чрез широката гама от образователни дейности, която предстои да бъде развита и обогатена, музеят ще участва в пазара на образователни услуги, което ще доведе и до икономическа ефективност на институцията.

4. Мерки за реализиране на конкретните цели, свързани с управлението, опазването, представянето на музейните фондове, научноизследователска, образователна и познавателна дейност на музея.

Предстои пълна дигитализация на музейния фонд. Работи се в посока цялата информация да се дублира на отделен платен облачен сървър /ftp/. Музеят е отворен към сътрудничество със студенти по стажантски програми. За актуализиране на подхода към публиката въпреки високото ниво на беседите за посетителите в музея, от 2025 година се въвеждат за чужденци аудио-гидове на английски, (в следващите години и на немски, френски и руски) както и възможност за прослушване на разказ за експозицията на музея, чрез сканиране на QR кодове. Организирането на семинари, работни срещи, кръгли маси, конференции в партньорства с други институции, музеи и фестивали е начин за активизиране на научната дейност. С цел обмен на информация е удачно да се направят постъпки за привличане на архиви на учениците на Панчо Владигеров. Работи се по издирване и допълване на научно спомагателния фонд с български и чуждоезични публикации за композитора и по каталог на материали, писани за българската музикална култура в САЩ, който може да се разшири като се включи и Европа при наличие на достатъчен брой външни сътрудници. Тематично обвързани с програмата по музика в училище образователни лектории и музикални демонстрации от професионални музиканти могат да бъдат разработени, организирани и показвани в музея целогодишно.

5. Форми и механизми на работа за увеличаване на публиката в музея.

Основна задача на екипа е да работи постоянно за увеличаване броя на посетителите, разширяване на техния профил и възрастов диапазон. Привличането на нова публика може да бъде чрез организирането на експозиции на интересни теми, като подборът на

експонатите да съдържа определено послание и възможност за многостранни интерпретации. Изнасянето на по-голям брой събития извън музея – изложби, филмови прожекции и концерти, съчетани с мърчандайзинг е още един начин да се достигне до по-широка аудитория. За целта следва да се активизират ПР и рекламни кампании в печатните и онлайн медии, метрото и друга градска среда, както и медийните партньорства. Полезно е да се акцентира върху обратната връзка с посетителите на място в музея и последователите в социалните мрежи. Ще се поддържат редовни публикации на сайта на музея и в социалните медии на новини за всички събития, организирани от музея, с включване на ново и актуално съдържание за разширяване на аудиторията и задържане на интереса ѝ. Дипляни, каталози, афиши, флаери на български и английски език за музея и събития, организирани от него, да се разпространяват в концертни зали, арт кафенета, метростанции, за да се популяризира и като туристически обект. Информация за музея и местоположението му да се включи в музейните пътеводители на различни езици и на места, където се събират туристи (хотели, ресторанти, карти на града, Sofia Free Tour). Възможно решение е сключване на споразумения с туристически фирми, организиращи обиколки на града за чуждестранни туристи.

6. Етапи за реализацията на концепцията

През следващия петгодишен период ще продължи въвеждането на информацията в електронния каталог на музейните фондове – специализирания музеен софтуер (E-museum) и научната паспортизация. Работата по сканиране и запазване в дигитален формат на предварително селектирани творби от композитора остава постоянен ангажимент. Ежегодно да издирват вече нотирани и дигитализирани произведения от Владигеров за попълване на фонда на музея. **Проектната дейност** през целия петгодишен период ще бъде насочена към консервация и реставрация; изложби; дигитализация на нотен архив; майсторски класове; концерти; конкурси; продуциране на аудио и видео продукти; образователни модули и участие в проектите на Министерството на образованието. Организирането на работата бе под знака 125-години от рождението на Владигеров през 2024 година, като през 2025 г. продължава развитието на част от събитията по повод 20 години от създаването на ДКИ Къща музей „Панчо Владигеров“.

7. Законодателство в сферата на културното наследство и музеите.

Дейността на музея се развива на базата на устройствен правилник публикуван в ДВ ДВ бр. 36 от 13.05.2016 г. и е подчинен на действащите **Закон за закрила и развитие на културата** и **Закон за културното наследство**, както и на следните Наредби:

Наредба Н-6/ от 11.12.2009 г. за формиране и управление на музейните фондове

Наредба №1 от 16.02.2021 г. за реда и извършване на идентификация на движимите културни ценности и водене на регистри на движимите културни ценности – ДВ, бр. 17 от 26.02.2021 в сила от 02.03.2021 г. Наредбата е издадена на основание на чл. 107 от Закона за културното наследство. Къща музей „Панчо Владигеров“ по тематичен обхват и на основание чл.9, ал. 1 от наредбата след подаване на заявление по образец съгласно приложение 1 и определяне със заповед на министъра на културата може да извършва идентификация на всички видове музикални инструменти извън народните.

Наредба от 18.10.2004 г. за износ и временен износ на движими паметници на културата – съгласно тази наредба музеят извършва експертна оценка за разрешения за износ на музикални инструменти, като не е необходимо такава за инструменти с фабричен номер, серийно производство или със сертификат за майсторска изработка.

Наредба Н-6/ от 29.06.2007 г. за организацията на творческата дейност на държавните културни институти, на държавните културни институти с национално значение или българските културни институти в чужбина.

Наредба 1/от 8.05.2013 г. за реда на воденето на регистъра на нематериалното културно наследство.

Тарифа на таксите, които събират държавните културни институти за извършване на услуги и за издаване на документи и дубликати в сила от 28.10.2011 г. Музеят извършва административното обслужване на гражданите, както и изготвя справки по фонда, копия на нотни и архивни материали по договаряне и по утвърдена **Тарифа на музея**, която е актуализирана със заповед на директора от 21.09.2022 г. и е в сила от 1.10.2022 г.

Изготвил: Юлияна Караатанасова,
директор на музея